

Azərbaycan dünya gündəliyinin mərkəzində

Ötən il dekabrın birinci ongününlündə Dubayda baş tutan COP28 çərçivəsində növbəti COP 29-un ev sahibliyi hüququnun Azərbaycana verilməsi qlobal həmərliyin möhkəmlənməsinə davamlı töhfələr verən ölkə-

mizi yenidən dünya gündəminin mərkəzinə getirib. Bu günlərdə baş tutan 60-ci Münxen Tehlükəsizlik Konfransı bunu bir daha təsdiqlədi. Belə ki, ayrı-ayrı ölkələrdən yüksəksəviyyəli nümayəndə heyətlərinin qatıldığı

Beynəlxalq tədbirlərin baş tutduğu məkan

Dünyada multikulturalizmin təşviqinə böyük önəm verən və bu istiqamətdə özünün nümunosunu ortaya qoyan Azərbaycan son illərdə nüfuzlu beynəlxalq tədbirlərin, qlobal forumların, müxtəlif missiyaların görüşlərinin ənənəvi olaraq keçirdiyi məkana çevrilib. Bu tədbirlər və görüşlərə bir qayda olaraq qlobal gündəliyə aid aktual məsələlər müzakirələrə çıxırlar və müthüm qərarlar qəbul edilir.

Bu baxımdan BMT-nin on irimiqyaslı tədbirlərindən biri sayılan COP29-a ev sahibliyi hüququnun Azərbaycana verilməsi ölkəmizə etimadın və hərəmotin təzahürüdür. COP-a ev sahibliyi bir qayda olaraq BMT-nin beş regional qrup arasında rotasiya edilir. Hər regional qrup üzvlərindən bu konfransı təşkil edəcək bir ölkəni irolu sürmək üçün konsensusla qərar qəbul etməlidir. 2024-cü ildə

COP29-a ev sahibliyi etmek növbəsi Şərqi Avropa regional qrupuna düşür. Söyügedən qrupa daxil olan ölkəmiz konfransı Azərbaycanda keçirilməsini təklif edib. Azərbaycanla yanaşı, Ermenistan və Bolqarıstan da öz namızədliliklərini irolu sürüb. Sonradan Ermenistən və Bolqarıstan Azərbaycanın xeyriyə namızədliliklərini geri çəkiblər və nəticədə ölkəmizin namızədliliyi təsdiqlənilib.

Azərbaycan çox dəqiq və düşünülmüs diplomatik addımlar sayesində bəhs olunan mötəber tədbirə ev sahibliyi hüquq qazanıb. COP30-un ev sahibi bəlli olsa da - bu, Braziliyadır - COP29-un ev sahibi son vaxtlaradək bəlli deyildi. Hətta COP28 konfransı

Ölkəmiz COP29-a uğurla ev sahibliyi edəcək

Münxen Tehlükəsizlik Konfransı çərçivəsində Prezident İlham Əliyevin qarşı təroflorın müraciətləri osasında

keçirdiyi çoxsaylı görüşlərin osas müzakirə mövzularından biri məhz cari

ildə ölkəmizdə baş tutacaq COP29 tədbiri ilə bağlı olub.

AZERBAIJAN COP29 HOST

Azərbaycanın qlobal çağırışlarla uzlaşan gündəliyi

Dünya birliliyinin respublikamıza böyük etimadı göstərməsi bir tərəfdən Azərbaycanın apardığı siyaset, digər tərəfdən isə ölkəmizin müsbət realıqları ilə bağlıdır. Azərbaycanın qlobal çağırışları dəstekləyin və buna öz töhfələrini verən dövlətdir. Respublikamız 1995-ci ilde BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasını (UNFCCC) təsdiqləyib. Ölkəmiz Milli Məclisin 18 iyul 2000-ci il tarixli Qərarı ilə Kioto Protokoluna qoşulub. Azərbaycan həmçinin BMT-nin İqlim Dö-

yışmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Paris Razılışmasını imzalayıb. Azərbaycandan Konvensiya üzrə hesabat öhdəliklərinin bir hissəsi kimi mütəmadi olaraq iqlim dəyişikliyi ilə bağlı əsas məsələlər və həll yollarını tərtib etməklə Milli Məlumat hazırlayır və müvafiq qaydada təqdim edir. Söyügedən hesabatların hazırlanmasında sahələr üzrə məlumatların toplanması və ümumiləşdirilməsi məqsədi ilə hər bir müvafiq sektorlu temsil edən dövlət qurumlarının nümayəndələrindən ibarət İşçi qrupu yaradılıb.

Vaxt itirilmədən başlayan hazırlıq

Azərbaycan COP29-a uğurla ev sahibliyi etməsi respublikamızın yaşıl iqtisadiyyata keçidi strategiyasının məntiqi davamı olacaq. Azərbaycan Prezidentinin Sərençamı ilə 2024-cü ilin ölkəmizdə "Yaşıl dönya naminə həmərliyik II" elan ediləcək. Azərbaycanın qlobal miqyasda bu missiya verilen dəyərin təsdiqidir. Bu təsəbbüs sadəcə rəmzi mənə daşıdır, həmçinin Azərbaycanın müsbət ekoloji dəyişmələr yaratmaq məqsədi daşıyan ölkələr üçün nümunə olmaq isteyidir, eyni zamanda, gölöcək nəsillər üçün daha yaşıl və sağlam geleceyin qurulmasına istiqamətində öhdəliyini, strateji məqsədlərinin və feal tədbirlərinə öks etdirən adımdır. Prezident İlham Əliyev fevralın 17-də Münxendə ABŞ Prezidentinin iqlim üzrə xüsusi nümayəndəsi Con Kerri ilə keçirdiyi görüşdə bildirib ki, Azərbaycan COP-la əlaqədar bir dəha özünü iqlim dəyişikliyi sahəsində beynəlxalq səyləri dəstekləmək əzmini nümayiş etdirib. Azərbaycan, eyni zamanda, milli soviyyədə bərpələnən enerji və yaşıl keçid prosesi sahəsində ciddi tədbirlər həyata keçirməkdədir, bu istiqamətdə region soviyyəsində və qlobal miqyasda olan tədbirləri yaxından dəstəkləyir. İqlim maliyyələşdirilməsi COP29-un əsas mövzusu olacaq ki, Azərbaycan da bu xüsusda qlobal həmərliyə, xüsusilə qlobal Şimal və qlobal Cənub arasında həmərliyə nail olmaq istiqamətində səylərini davam etdirəcək.

Azərbaycan COP29-a uğurla ev sahibliyi etmək gücündə və ezmindədir. Hərmiş işlərinə vaxt itirilmədən başlanıb. Azərbaycan Prezidentinin müvafiq Sərençamı ilə COP29-un, Kioto Protokolunun Tərəflər Görüşünən 19-cu və Paris Sazişinin Tərəflər Görüşünən 6-ci sessiyalarının 2024-cü ildə Bakı şəhərində təşkil olacaq. HəmçininAPA-ya müvafiqiyyətə sədrliy edəcəyinə şübhə etmədiyi vurgulanıb. Hazırlıq prosesində Azə-

M.ABDULLAYEV

Fevralın 21-də Bakıda Asiya Parlament Assambleyasının (APA) 14-cü plenar sessiyası çərçivəsində qurumun İcraedici Şurasının iclası keçirilib. AZƏRTAC xəbor verir ki, iclasda İcraedici Şurasının sədri Abdulkadir Emin Önen məruzə ilə çıxış edib. O, qurumun keçidiyi yol

APA İcraedici Şurasının iclası keçirilib

binin müavini Kia Tabatabaye qurumun ötən dövrəki fealiyyəti ilə bağlı hesabati təqdim edib. APA-nın baş katibi Muhammed Reza Məcid isə müzakirədə olan qətnamə layihələri üzrə son fikir və təkliflərlə bağlı məlumat verib. Baş katib ev sahibliyinə görə Azərbaycana təşəkkürünə bildirib, ölkəmizin APA-ya müvafiqiyyətə sədrliy edəcəyinə şübhə etmədiyi vurgulayıb.

Sonra assambleyanın 14-cü plenar iclasının gündəliyi müzakirə olunub. Tədbirdə İqtisadi və dəvamlı inkişaf, Bütçə və planlaşdırma, Sosial və mədəni məsələlər, Siyasi məsələlər üzrə daimi komitələr tərəfindən irolu sürülən qərar layihələri nözərdən keçirilib, təşkilat və digər məsələlərə baxılıb.

Iclasda Milli Məclisin Asiya PA-dakı nümayəndə heyətinin rəh-

bəri Əminə Ağazadə, nümayəndə heyətinin üzvləri Aydin Hüseynov, İlham Məmmədov, Anar Məmmə-

“Güclü Dövlət, güclü Lider”: Azərbaycanın uğur fəlsəfəsi

Müsasir Azərbaycanın güclənməsinə, milli-mənəvi dəyərlərimizin on yüksək seviyyədə qorunmasına xidmət edən uğurlarımızın əsas şərti Prezident İlham Əliyevin yürütdüyü uğurlu siyasetdir. Dünyada tolerantlıq məkanı kimi tanınan Azərbaycan məhz Prezident İlham Əliyevin xidmətləri sayesində mədəniyyətlərə və sivilizasiyalararası dialoq məkanı kimi de şöhrət tapdı.

Prezident İlham Əliyev hər zaman xalqına arxalanır, xalqından güclər alır və bunun üçün daim xalqını yanındadır. Bu birləş, həmçəlik, Prezidentinə güvən, inam 44 günlük müharibədə tarixi Zəfərimizə yol açdı. “Domir yumruq” müharibənin rəmzinə çevrildi. Dövlət başçısı, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə 30 illik işgala 44 gündən son qoyan Azərbaycan Ordusunu milli qururumuzu, kimliyimizi özüne qaytaran Qələbəye imza atdı. Cənab İlham Əliyev admı tariximizə qalib Sərkərdə kimi qızıl hərflərle yazdı.

Ən müvəffeqiyətli dövlətlər, güclü liderlərin idarə etdiyi dövlətlərdir. Güclü liderlər vizyonları, iradeleri və effektiv idarəetmə təcrübələri ilə dövlətin vətəndaşlarının maraqlarını qorumaq və inkişaf etdirmək üçün effektiv strategiyalar tətbiq edirlər. Bu liderlik keyfiyyətləri dövlət siyasetinin müxtəlif istiqamətləri üzrə, o cümlədən siyasi, iqtisadi, sosial və mədəni sahələrdə istifadə olunaraq dövlətin gücünü və bu gücün effektivliyini tomin edir. Güclü dövlət güclü liderliyin məntiqi nəticəsidir. Müdirlik tədbirlər sayesində dövlətin maliyyə stabilliyinin tominino və iqtisadiyatının sürəti inkişafına yol açır, sosial problemlərin həllindən böyük xalqalıq müstəvidə mövqeyini möhkəmləndirir.

Ulu Önder Heydər Əliyev Azərbaycan xalqına 1 oktyabr 2003-cü il tarixli müraciətində bu çağırışını etmişdir: “Üzülmə Sizə - homvətonlara tutaraq, qarşısın gələn Prezident seçkilərində prezidentliyə namizəd, mənim siyasi varişim, Yeni Azərbaycan Partiyası Sədri-nin birinci müvəvvi İlahə Əliyevi dostkloməyə çağırıram. O, yüksək intellektli, praqmatik, düşüncəli, müsasir dünya siyasetini və iqtisadiyyatını gözəl bilən, enerjili və təşəbbüskar bir şəxsiyyətdir. Sizi emin edirəm ki, həm İlham Əliyev, həm də Yeni Azərbaycan Partiyası bundan sonra da xalqımızın on laiyqli övladlarını öz ətrafında six birləşdirərək Azərbaycan dövlətinin inkişafı və xalqımızın firavanhı yolunda çox işlər görəcək. İnanıram ki, mənim axıra qatdırı bilindiyim tələyələr məsələləri, planları, işləri Sizin köməyinə və dəstəyinizə ilahə Əliyev başa qatdırı biləcək. Mən Ona özüm qədər inanıram və geleceyinə böyük ümidiyərəm.”

Türkiyənin müxtəlif şəhərlərinə səfərlərindən xatirimdə qalan ortaqa bir anı var. O da olduğum hər yerdə qarşılaştığım, hər kəsden eşitdiyim bu cümlədir: “Siz qonaq deyilsiniz, siz qardaşınızsınız. Qardaşdan qonaq olmaz”. Əlbəttə, bu bizim üçün də belədir. Qardaş ölkədən gələn her kəs bizim doğmamız, özümüzdür. Mənəcə, zamanında Xalq şairim Bəxtiyar Vahabzadənin dediyi sözlər bu gün hər iki ölkə vətəndaşlarının qolsu səsidi:

Ana yurduda yuva qurdum
Ata yurda köñül verdim
Ana yurdum, ata yurdum
Azərbaycan-Türkiyə.

Çox qədim, köklü tarixə malik qardaşlığımızın müsasir dövrümüzü bürən genişlənməsi, dərinləşməsi təbii ki, hər iki ölkə başçısının doğru, qərarlı mövqeyi, yürütdüyü siyaset sayəsindədir. Bu gün Azərbaycan və Türkiyənin qardaşlığı on başda hər ölkə prezidentinin bir-birinə qardaş münasibətindən qaynaqlanır.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, cənab İlham Əliyevin onənəvi olaraq prezident seçildikdən sonra ilk rəsmi səfəri Türkiyəyə etməsi qardaşlığımızın daha bir nümunəsi, parlaq örnəyidir.

Belə ki, cənab İlham Əliyev ölkəmizdə keçirilən Zəfər seçkilərində qalib göldikdən sonra ilk rəsmi səfərini

rəm”.

Bu tarixi müraciətdən 20 ildən artıq vaxt keçir. Bu illərin Azərbaycanın həyatında hansı yeniliklər imza atıldıq, hansı mühüm hadisələricoxoxsuzluk tariximizə yazdırılmışdır. Prezident İlham Əliyevin fealiyyəti və davranışı ilə Azərbaycan siyasi sistemimiz, məntiqi müləhizələr və analitik tehlilə əsaslanan, mütorəqqi, milli məqsədlərə xidmət edən siyasi realizmin nümunəsini təqdim edir. Qazanılan uğurlar, Azərbaycanın on yüksək zirvələri fəth etməsi, xalqımızın xoşbəxt xalqlar sırasında qərələşməsi 2003-cü ildə etdiyi

si, ideya və dəyərlər sisteminin formalaşması daha pozitiv xəttlə inkişaf edir. Bu xüsusiyətlərin təsiri ilə ölkəmizdə siyasi sabitlik qorunur və gələcək inkişaf üçün zəmin yaradılır. Prezident İlham Əliyevin fealiyyəti və davranışı ilə Azərbaycan siyasi sistemimiz, məntiqi müləhizələr və analitik tehlilə əsaslanan, mütorəqqi, milli məqsədlərə xidmət edən siyasi realizmin nümunəsini təqdim edir.

Cənab İlham Əliyev ilk dəfə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti seçilən zaman bildirmişdi ki, Azərbaycanın hərəkətli inkişafı üçün feal çalışacaq. Azərbaycanda Heydər Əliyev siyasetini davam etdirəcək. Çünkü Heydər Əliyev siyasi kursu Azərbaycanın bu günün, sabahı və gələcəyi üçün uğurlu siyasi xəttidir. Bu siyaset Azərbaycanı böyük bələdələrdən qurtarır. Ulu Önder Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan sərətli inkişaf yoluна qədəm qoyub. Azərbaycan xaçdan, böhərəndən, anarxiyadan inkişafə, sabitliyə doğru inamlı adımlar atıb. Məhz Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycanda dövlətçilik ənənələri qurulub, Azərbaycan öz dövlət müstəqilliyini möhkəmləndirib, sabitlik yaradıb və inkişaf başlayıb. Cənab İlham Əliyevin prezidentliyi dövründə bu siyasi kursun inkişaf etdirilməsi Azərbaycana mühüm uğurlar qazandırib. Bu müdəddət orzında regionda reallaşdırıldığımız töşəbbüsələr, layihələr əməkdaşlığın inkişafında da əsaslı dayağ-

çıraqlib. Müstəqil siyaset, milli maraqlarımızın qorunması və multikultural cəmiyyətin inkişafı, milli-dini tolerantlıq uğurlarımızın təmol prinsipinə çevrilib.

Ona etimad göstərməsi xalqın maraqlarını bütün imkanları ilə müdafiə edən, hədəflərini reallaşdırın, cəmiyyətin enerjisini bu hədəflərə səfərər edinəməsilə insanların taleyində əhəmiyyətli faktora çeviren dövlət başçısı, lider xalqının, dövlətinin gələcəyinən qarant altında olmasına və dinamik inkişaf yolu na çıxmamasına əsas yaradır. Bu monada Azərbaycan xalqının gələcəyi əmin olardır.

Azərbaycan coğrafi arealda sülh, tərəqqi və əməkdaşlıq adasına, habelə beynəlxalq məqyaslı enerji-kommunikasiya layihələrinin lokomotivinə çevrilib. Bu amil getdikcə də qabarlı hiss olunur, nüfuzlu səsiloji mörközlər tərəfinən vaxtaşırı keçirilən rəy sorğularında bütün sahələrdə əldə olunan uğurlar təqdim edilir, respublikamızın davamlı inkişaf yolunda olduğunu xüsus vürgülənir. Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi sosial-iqtisadi və siyasi İslahatlar notecisində müsasir Azərbaycanın müstəqilliliyi dəha da möhkəmlənib, ölkəmiz regional lider statusunu və global əhəmiyyətinə kifayət qədər oturmuşdur.

Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi sosial-iqtisadi və siyasi İslahatlar notecisində müsasir Azərbaycanın müstəqilliliyi dəha da möhkəmlənib, ölkəmiz regional lider statusunu və global əhəmiyyətinə kifayət qədər oturmuşdur.

Azərbaycanın müstəqil bölgələrində münaqişələrin, siyasi itişəşlərin müshahidə olunduğu, hətta aparcı ölkələrin bələ iqtisadi - maliyyə böhrənindən əziyyət

çəkdiyi bir dövrdə Azərbaycanın inkişafı yüksək seviyyədədir. Şübhəsiz, bütün bu nailiyyətlərin arxasında güclü lider fenomeni dayanır.

Prezident İlham Əliyevin Azərbaycana rəhbərlik etdiyi illər ərzində icimai-siyasi həyatın bütün sahələrində sürtüli inkişaf müşahidə olunmaqdadır.

Azərbaycanın iqtisadi və hərbi potensialı güclənib, əhalinin həyat seviyyəsi əhəmiyyətli dərəcədə yüksəlib. Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən siyasetin vətəndaşlar tərəfindən birmənalı dəsteklənməsi tömən edən mühüm amillərdən biri də ölkəmizdə siyasi sabitliyin, vətəndaş hommərliyinin möhkəmləndirilməsi, siyasi dialoq mühtütinin tömən ulumasıdır. Eyni zamanda, bu siyaset Azərbaycanın dünya birliliyinə layiqli üzvüne çevriləməsi tömən edib. Azərbaycanın bir çox sahələrdə əldə etdiyi uğurları ilə hətta inkişaf etmiş ölkələr üçün nümunə göstərilir. Genişməqası və davamlı islahatların aparılması, idarəetmənin səmərəliliyinin artırılması və digər müüm addımlar Azərbaycanın uzunmüddətli inkişafı tömən edən amilə çevrilir. Nöticə etibarilə, çoxəsrlı tarixindən heç vaxt indiki qədər güclü olmayı

Azərbaycan öz strateji hədəflərini ardıcıl olaraq reallaşdırır, dövlətimizin qüdrəti mütemadi olaraq artır. Dünya azərbaycanlıları Prezident İlham Əliyevin etrafında sər birolşib, Azərbaycanın gələcək inkişafının möhəz Prezident İlham Əliyevin adı ilə bağlı olduğunu əminliklə vurğulayırlar. Xalqımız hər bir azərbaycanlıının Prezidenti olan, milli maraqlara əsaslanan çoxşaxlı fealiyyəti nəticəsində söz ilə əməlin vohdətinini yaratmış Lider - dövlət başçısı İlham Əliyevə tam güvenir, Onun müstəqil Azərbaycanın golocok tərəqqisi namənə zamanın qəbul etdiyi qorarların uğurlu icrası sayəsində ölkəmizdən inkişafının davam edəcəyinə, xalqımızın firavanhığının və yüksək rifahının daimi olacağınanın.

Xalq-iqtidar birliliyi, güclü milli həmərliklə ölkəmizdən bundan sonra da Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə uğurla inkişaf edəcəyinə əminlik formalaşdırır. Dövlət başçısının qeyd etdiyi kimi, bu gün müstəqil Azərbaycan dövləti özünən ən şanlı dövrünü yaşayır: “Cənab İlham Əliyevin tarixde həq vaxt bu qədər güclü olmamışdır. Bu gün bə, həm siyasi gücdür, iqtisadi gücdür, xalq-iqtidar birliliyi, hərbi gücdür və bizim regionda oynadığımız müsbət roldur”.

Ziyafrət Həbibova,
Azərbaycan Respublikasının
Prezidenti yanında
Dövlət İdarəciliyik Akademiyasının
professoru

Qardaşdan qonaq olmaz!

Ankaraya etdi. Rəsmi mərasimlə qarşılıklı əşərlər arasında ilə əşərlər arasında ilə keçirilən görüşündə bir daha bütün

Azərbaycan arasındakı münasibətlərin bonzori, təy yoxdur və bu əlaqələr hər gün daha da güclənir”.

“Biz ocadadırmızdan qalan bütün ənənələrə sadıqik. Bu gün Türkiyə-

ləndir. Axı birinin xoşbəxtliyinə ortadən qədər kədərinə ağlamaqdan daha çoxdır.

Türkiyənin bizim üçün əsl qardaşlığı 44 günlük Vətən mühərribəsində və

dünyaya önemli mesajlar verildi, Azərbaycan-Türkiyə dostluğu, doğmaliyi dileyə götürildi.

Ölkəmizdən keçirilən Zəfər seçkilərində qalib göldikdən sonra ilk rəsmi səfərini

Azərbaycan birləyi təkcə bölgə üçün deyil, Avrasiya üçün ənənəvi amilə çevrilib” - deyən İlham Əliyev əlavə edib ki, Türkiye bölgəmizdə əmin-amanlıq, sülhün və işbirliyinin qarantidır”.

“Dost dar gündə tanınır” - deyib atalarımız. Mən isə düşünürəm ki, əsl dost dar gündə kəməyinə yetib, sevincində gülüşümənə səmimiyyətlə qoşula bi-

qazandığımız Zəfər günlərində bir daha təsdiqləndi. Dövlətimizin başçısı səfər çərçivəsində bu mövzuya da toxundu və bir daha 44 günlük Vətən mühərribəsində bütün qardaş Türkiyənin, şəxşən Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanın Azərbaycanın yanında olmasının, ənənəvi və siyasi dəstəyinin torpaqlarımıza azad edilməsindənənəvi rol oynanır.

Azərbaycan tarix boyunca bir olub, birləşdirilən olub. Onun bu dəstəyin, qardaşlığının qarşısını almağı, onu bir-birindən ayrı salmaq çələngi zaman olub, olacaq da. Amma ne mosafə, ne qırılan fiziki bağlar iki ölkə və iki xalq arasındakı ənənəvi telləri qura biləcəyib. Şairin də dediyi kimi: “Birdir bizim hər halımız, Diliyimiz, amalımız”:

Dinimiz bir, dilimiz bir
Ayımız bir, ilimiz bir
Eşqimiz bir, yolumuz bir
Azərbaycan-Türkiyə.

Səhənə MÜŞFIQ

Qlobal istiləşmənin fəsadları

Günel Abbas

Himalay buzlaqlarının əriməsi 1,9 milyard insanın şirin suya çıxışına təsir edir

BMT-nin İqlim Deyişikliyi üzrə Çərçive Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyası, yəni COP-29-a bu il Azərbaycan ev sahibliyi edir. COP iqlim deyışikliyi

ilə mübarizədə çox vacib və dünyadan ən əhəmiyyətli tədbirlərindən biridir. Azərbaycan bu tədbirə Şərqi Avropanın Qrupu ölkələri arasından yekdil qərarla ev sahibi seçil-

məsi ölkəmizə yüksək etimadın göstəricisidir. Azərbaycan artıq beynəlxalq tədbirlərə ev sahibi etmək sahəsində özüne yetərinə müsbət imic qazanıb. Bu tədbir

Azərbaycanın neft-qaz olğası olmaqla yanaşı, yaşıllıq işçisiyyatı nə dərəcədə prioritet sahə kimi gördüyü bütün dünyaya nümayis etdirir. Tədbirin Bakıda keçirilməsi

Azərbaycanın nüfusunun daha da artmasına və ölkə reallıqlarının dünya ictimaiyyətinə birbaşa və asan çatdırılmasına böyük təkan verəcək.

Buzlaqların əriməsi...

COP29 həm də ona görə əhəmiyyətlidir ki, əsas mövzusu olan global istiləşmə və onun yaratdığı çətinliklər bu gün planetimizin qarsılılığı on ciddi problemlərdən biridir. Qlobal istiləşmənin fəsadlarından biri də buzlaqların əriməsidir.

Yeri gəlməkən, bu yaxınlarda verili məlumatə görə, Himalay buzlaqla-

rının 2010-cu ildən əvvəlki onilliklə müqayisədə 65 faiz dən sərətli əriməsi və qlobal istiləşmə nəticəsində qar örtüyünün azalması regionda yaşayan toxminən 2 milyard insanın şirin su ehtiyatlarına çıxışına mənfi təsir göstəribilər.

Katmanduda yerləşən İnteqrasiya edilmiş Dağ İnkışafı üzrə Beynəlxalq

Mərkəzin (ICIMOD) dörcətidiyi hesabata görə, Hindukus Himalaya dağlarının buzlaqları görünənməmiş sürətlə oriyir. İştixana qazı emissiyaları sürətlə azalmasa, Himalay buzlaqları 21-ci əsrə öz həcmindən 80 faizi itirə bilərlər.

Himalay dağlarında buz itkisinin sürətlənəcəyi, daşqınların, uçqunların və buzlaq daşqınlarının növbəti illərdə artacaq gözlənilir. Bu vəziyyətin dağlar otrafında yaşayan 240 milyon insana, eləcə də Hindistan, Pakistan, Çin və digər ətraf ölkələrə yaşayın 1 milyard 50 milyon insana mənfi təsir göstəracayı toxmin edilir.

Qeyd edək ki, buzlaqlar toxminən 2 milyard insan üçün şirin su mənbəyi olan çayları qidalandırır.

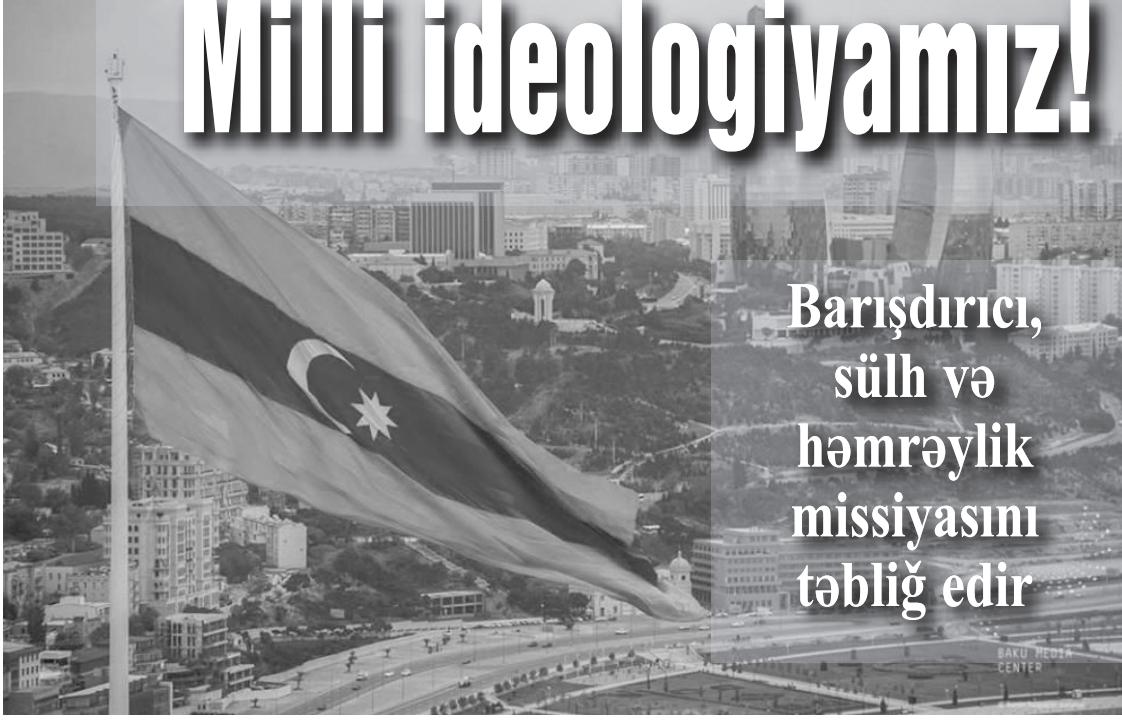

İqlim böhranının təsirləri bölgədə hiss edilir

İlin əvvəlində Hindistanda dağlıq Coşmat şəhərini basmağa başlayıb və onun sakinləri toxlıyə edilib. Qlobal istiləşmə ilə əlaqədə Hindukus Himalay bölgəsində buzlaqlarda, qarda və donmuş ərazilərdəki deyışikliklər böyük səviyyəyə çatıb. Beynəlxalq Kriosfer İqlim Təşəbbüsün (ICCI) direktoru Pam Pearson bildirib ki, Himalayın otraf bölgələrində oriyən buzlaqların yenidən donmamasını tömən etmək çox çətin olub. Dünyadakı buzlaqların intensiv artdığını göstərən son araşdırmalar, Everest dağının buzlaqlarının yalnız son 30 ildə 2000 illik buz itirdiyini müyyən edib.

Dağlı bölgələrdə yaşayan əhali dünənin digər yerlərində yaşayanlarla müqayisədə iqlim deyışikliyindən dənən təsirlərini. İqlim deyışikliyinin təsirləri bölgədə görünməyə başlayıb.

Milli ideologiyamız!

Y.SAHİB

Başlıdırıcı, sülh və həmrəylik missiyasını təbliğ edir

Ümummilli Lider Heydər Əliyevin müsləhli olduğunu azərbaycanlıq ideolojiyin mərkəzində Azərbaycanda yaşayan xalqların tarixi, mənəvi-oxlaqı, mədəni ənənələr əsasında vahid birləşmə ideyası dayanır.

Mövzü barədə "Yeni Azərbaycan" açıqlama veren millət vəkili Ceyhun Məmmədov da bildirib ki, azərbaycanlıq ideolojiyinən çox qədim tarixi kökləri var. O, qeyd edib ki, tarixin qədim dövründən başlamış müasir günümüze qədər Azərbaycan xalqının adət-ənənələrini, milli-mənəvi dəyərlərini, polietik zənginliyini özündə yaşıdan və birləşdirən baxışlar sistemi kimi azərbaycanlıq ideyası təsəkkül tapıb: "Azərbaycan tarixən çoxmillətlərə, milli və dini toleranlıqlı bərərət olduğu məkan kimi təmib və bə üstün cəhətlər azərbaycanlıq məfkürəsinin əsasını təşkil edib. Xalqımızın böyük mütəfəkkirlerinin, dövlət adamlarının, ictimai xadimlərinin fəaliyətindən bu ideya tekmilləşdirilərək tarixi zərurət forması əldə etdi.

20-ci əsirin 80-ci illərinin sonlarında Azərbaycanda başlayan milli-azadlıq mücadiləsi və bu müstəvədə yaşadığımız fəciələr həm ölkə daxilində, həm də xaricdə yaşayan soydaşlarımızın vahid ideya ətrafında birləşdirilməsi və onların imkanlarından istifadə edilməsini tələyüklü

bir məsələ kimi ortaya çıxardı. Bu məsələyət və tələyüklü məsələnin həllini özürünə görə tələb edən Ünder Heydər Əliyev qısa müddədə tarixliklə müasirliyin tam vəhdətinə nail oldu. Bu müstəvədə dünya azərbaycanlılarının vahid ideya ətrafında birləşdirilməsi, Azərbaycanın gələcəyi üçün tarixi və strateji önem daşıması uzaqgörənlər mənəvə edildi. Həmin dövrədə Heydər Əliyev tərəfindən irəli stürələn azərbaycanlıq ideyası.

Azərbaycanın dünya birliyinə integrasiyasının teməl sütunlarından birini toşkılı etməyə başladı". C.Məmmədov bildirib ki, Ümummilli Lider azərbaycanlıq ideolojiyassını Azərbaycan dövlətinin ana xətərləndən birincən təsirən ilk nüvəbəd tarix boyu əldə edilmiş zəngin təcrübədən məharətə və uzaqgörən bir strateq kimi istifadə edib: "Bu baxımdan Heydər Əliyevin azərbaycanlılığı ümummilli ideologiyası olaraq irəli sürməsi onun Azərbaycan dövlətçiliyi naminə göstərdiyi tarixi xidmətdir. Məhz azərbaycanlıq Azərbaycana qarşı bir çox istiqamətlərdən yönələn tohididən, ölkəmizi etnik bələdiyələrə əsasında parçalanmaq cəhdələrinin qarşısında güclü ideoloji və siyasi sıpor olub. Çünkü azərbaycanlıq bizim keçmişimizden gələn dəyərlərə və hərbi və mədəniyyətə və etnosların həmrəylik və əlaşlılıqda birləşməsi və təsir etməsi təsdiq edilir. Azərbaycan Konsitituyisi bu məsələni

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkışafı Agentliyi

Məqalə "Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkışafı Agentliyi"nin maliyyə dəstəyi ilə "Azərbaycanlıq ideyasının təbliği" istiqaməti üzrə hazırlanmışdır

konfessional müstəvədə müxtəlifliklər arasında harmonik əlaşlılımı tömən etməsi ilə səciyyələrən. Azərbaycanlıq məfkürəsi cəmiyyətdə sabitlik, əminanlılığı tömən edib dövlətçiliyi stabil osaslar üzərində təraqqisina geniş üfüqərəqəməq yanaşı, digər tərəfdən öz humanist və əməkdaşlılıq ideyasını tömən etmək olar. Burada həm də ayı-ayrı dil, dənənədən etnosların əlaşlılıq və nəinki toxunmazlıq hüququ verilir. Azərbaycan Konsitituyisi bu məsələni

Bir sözə, azərbaycanlıq ideologiyasının mərkəzində Azərbaycanda yaşayış xalqların tarixi, mənəvi-oxlaqı, mədəni ənənələr əsasında vahid birləşmə ideyası dayanır. Heydər Əliyevin qurdugu müsələ, müstəqil Azərbaycan bu gün onun davamçıları olan Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə beynəlxalq arenada öz sözünü dəyir və inkışaf edir".

Kiyevi daha aktiv şəkildə silahlandımanın əsl məqsədi

Günel Abbas

Son illərin on mühüm siyasi - hərbi hadisəsi kimi xarakterizə olunan Ukray-

nün qorunmasına böyük töhfə verən azərbaycanlıq ideologiyası yeni dövrədə öz mühüm funksiyaları ilə seçilir. Azərbaycanlıq ideologiyası həm də azərbaycanlıların ölkədəki digər etnik qruplara tolerant münasibətinin, sülh içərisində yasaq isteyin bariz göstəricisidir.

"Azərbaycan onun ərazisindən yaşayış bütün millət və xalqların ümumi vətənidir", deyən Ünder Heydər Əliyev Azərbaycan xalqının əsrlər boyu təşəkkül tapmış multikulturalizm dəyərlərinə on yüksək hüquq-siyasi qiymət verib, multikultural cəmiyyətin formalşdırılmasında müstəsna rol oynayıb, məhz bunun nəticəsində multikulturalizm və tolerantlıq Azərbaycanın dövlət siyasetinin prioritet istiqamətlərindən biri olaraq qəbul edilib.

20-ci əsirin 80-ci illərinin sonlarında Azərbaycanda başlayan milli-azadlıq mücadiləsi və bu müstəvədə yaşadığımız fəciələr həm ölkə daxilində, həm də xaricdə yaşayan soydaşlarımızın vahid ideya ətrafında birləşdirilməsi və onların imkanlarından istifadə edilməsini tələyüklü

Vurğulduğu kimi, münaqışının dənişər mərhələsinə keçidi baş tutmadı və Türkəyin keçmiş xarici işlər naziri Mövlud Çavuşoğluunun da ifadə etdiyi kimi, "Bəzi NATO üzvürləri müharibənin bitməsini istəmədilər". Prosesin uzanmasında maraqlı olanlar

münasibətlərin dənişər yolu ilə deyil, hərbi yolla ayırdılmış üçün "səfər-bər" oldular. Təessüf ki, bu, hələ də davam edir...

Kollektiv Qərbin müharibə "arzusu" ...

na-Rusiya müharibəsi üçüncü ilə qədəm qoymağdadır. Son iki ildə baş verənləri gözönənən aliqədə münəaqışının bu qədər uzanmasında bəzi məqamlarda konar təsirlərinin daha böyük rol oynadığını görmək mümkündür.

Təbii ki, münaqışının sülh və dəmirşəyə ilə həlli istiqamətində də adımlar atıldı - xüsusilə, Türkəyin vasi-

təciliyi ilə həyata keçirilən təşəbbüsələr

daha mühüm uğurları ilə yadda qaldı. İlk

dəfə Atalıyada bir araya gələn iki tərəfin rosmi nümayəndələri həttə müəyyən humanitar atəşkəsə bağlı da razılıq gəlməsildər.

Yaranan situasiyanın daha yüksək səviyyədə inkışafına zəmin də vardi.

Amma təsəssüf ki... Bu barədə bir az sonra...

Yaranan situasiyanın daha yüksək səviyyədə inkışafına zəmin də vardi.

Amma təsəssüf ki... Bu barədə bir az sonra...

- Kanada Ukraynaya 800-dən çox "SkyRanger R70" pilotuslu uçuş aparati göndərəcək.

Bəsliliklə, müharibənin bitməsini səbəbələrinin başında gələn amil özüni

“Qərb müharibənin bitməsini istəmər

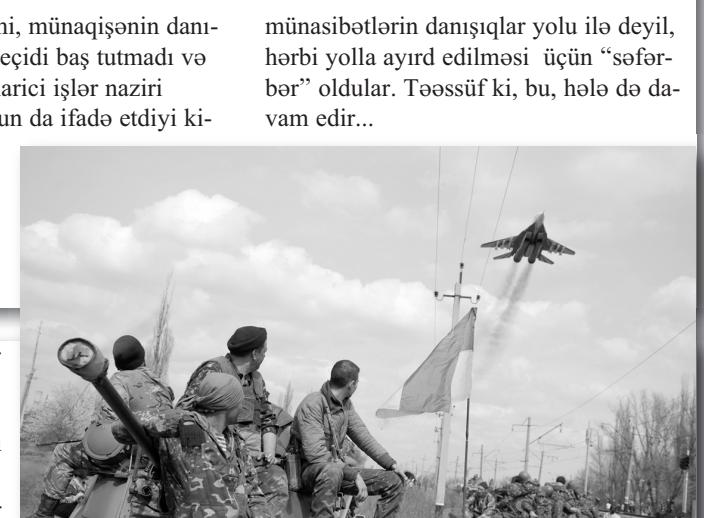
raq, bu məbləğin tədarükünə ABŞ parlamenti hələ ki, razılıq verməyib.

Ukraynanın digər "sponsoru" Avropa İttifaqı iso Kiyevə 2023-cü il üçün 18 milyard avro ayırmışdır, bu il üçün 50 milyard avro nəzərdə tutulub.

Bu rəqəmlər isə bir mənada həm də münaqışının davamı üçün yaradılan şəraitdir. Başqa sözə, müharibənin davamına ayrılan "sərməye" Avropanın mərkəzində sülh nail olunmasını gecikdərən

- İsvəç hökuməti Ukraynaya 7,1 milyard kron (630 milyon avro) dəyərində indiə qədər böyük hərbi yardım paketini təqdim edib;

- Finlandiyaın sayca 22-ci hərbi yardım toxminən 190 milyon avro dəyərinə dərdir;

əqşək şəkildə göstərir. Kollektiv Qərb düşündür ki, Rusiya - Ukrayna çəhəsində müharibənin dayandırılması onların hətta digər regionlardakı maraqlarını risk altına qoyur. Bu mənada Qərb yaratdığı yeni "nizamın" hələki davam etməsini stimuləşdirir. Bu mənada, Ukraynada baş verən qan-qadəmin "ssenari müəllifi" qismində hem də Qərbin çıxış etdiyini söyləmək mümkündür. Kollektiv Qərb bütövlükde regional proseslərdə patronajlı-

lığı davam etdirmək üçün Ukraynani güdəzər - bu gün Ukraynanın düşdüyü vəziyyət acınlığıdır. Ölkə bir dövlət kimi mehə olmaq təhlükəsi ilə üz-üzədir. Niye? Kollektiv Qərbin maraqları ucbatından. Sülh və dənişər yolu birmənliyi redədən, Ukraynaya ağılgılaşdırma yalan vədlər verən, onu Aİ, NATO təzvii "edəcəyinə arxayaşdırı"lar korporativ maraqlarının arxasında "sürünür".

Mənəvi səfərbərlik vaxtıdır!

Yegana BAYRAMOVA

Son zamanlar baş veren bəzi neqativ hadisələr cəmiyyətdə cid-

di müzakirələrə səbəb olub. Az-yaşlıların şiddət məruz qalması, dəhşətli qötürülər, yeniyetmələrin xoşagolmaz əməlləri... Təəssüf-ləndirici hal olsa da. Bu sadlanan-

lar son günlərin əsas müzakirə mövzularıdır.

Sosiooloqlar və psixoloqlar problemin kökünü bir sıra amillərlə bağlayırlar. Bəzi kəsim validey-

nlərin nəzarətsizliyini, bəziləri məktəbin diqqətsizliyini, bir qism isə so-sial şo-bəkələri

günahkar görür. Hər bir halda baş verənlər qəbul edilməzdirlər.

Tədbir görməliyik!

Mövzu barədə Əbədi Turan Kitab Fondu İctimai Birliyinin sedri, filologiya üzrə elmlər doktoru Esmira Fuad "Yeni Azərbaycan"ın açıqlamasında bildirib ki, cəmiyyətdə qoddarlıqla, zoraklığa meylin, mənəvi aşınmanın artması, bundan irəli gələn negativ təzahürələr, silsilə sarsıcı hadisələr hər birimizi dərinden düşündürməlidir: "Bu, təhsilde, tərbiyəde, maarifləndirmədə, ideoloji təbliğatın təşkilində buraxıldığından boşluqları üzə çıxarı, cəmiyyətin mödəni səviyyəsindəki enisi, öyündüyümüz aile deyərlərinin nə dərəcədə uczulşmasının nüümüy etdiridir. Zənniməce, heç kim yaxasını kənarə çəkməlidir, cəmiyyətdə mövcud problemlər ayrı-ayrı fördərin işi olmaqdan çıxıb, bütövlükde cəmiyyəti narahat edən məsələyə əvvəliliklər.

"Qızıl orta" ni tapmalıyıq...

E.Fuad qeyd edib ki, uşaqlara, yeniyetmə və gənclərə sosial medianın zərərləri təsvirlərini göstərmək, bunlardan qorunmaq üsullarını izah etmək zərurətdir: "Uşaq tərbiyə müssəsisi-lərindən-bağ-çalarla, orta məktəblərdə, universitetlərdə bu təbliğat işi düzgün təşkil olunmalıdır. Elm və Təhsil Nazirliyinin də bu istiqamətdə konkret proqramları çıxış etməsi zəruridır. Media, QHT-ler də bu işdə əl-əlo verməli, eyni morana yönəldən yolu - "qızıl orta" ni tapmalıdır.

Hər birimiz öz əmələmizlə mənəvi yaraları sağlamalı, cəmiyyətdə qoddarlıqla, zoraklıqla hallarının artmasına qarşı sıpər olmalıdır. Bunun yolu isə düzgün maariflənmədən keçir".

Sözülmə ilk növbədə valideynlərdir. Mobil telefonlara, interneta ifrat aludeçlik bu gün ailələrdə valideyn-övlad münasibətlərini zədəleyib, ünsiyyəti azaldıb, doğma insanların bir-birinə qarşı etinazlılığına, yadlaşmasına, bir-birindən, sözün həqiqi mənasında, xəbərsizliyinə səbəb olub.

Bu gün az qala, hər yerde hamının gözü mobil telefonadır. Mobil telefon, serial, sosial şəbəkə asılılığından çıxıb, nəzərlərimizi övdələrimizə yönəltək, onlara daha yaxından işləmək vaxtdır. Onları danişdirmək, dinişmək, problemlərinən daha dərindən ağah olmaq, lazımlı gəldikdə, tədbir görmək vaxtdır.

Çıxış yolu "Tik-Tok" u qapatmaqdırsa...

Birlik sədrinin sözlərinə görə, sosial media platformlarının bolluğun, onlardan düzgün faydalana bilməmək neticə etibarilə mənəvi

kasadlıq və aşınmaya yol açıb: "Tik-Tok" və digər mənəvi dəyərlər baxı-

mından zərərlə məlumatlarla yüklü platformalar bir ucdan cəmiyyətimizə yad, exləqə zidd anlaysıları telqin edir, aqressivlik, cahillik, mədəniyyətdən, kitabdan uzaqlaşma və monən yoxsullaşma-yə şərait yaradır. Əgər çıxış yolu

"Tik-Tok" u qapatmaqdırsa, buna da getməkdən çəkinməməliyik, amma kim zəmanət verir ki, "Tik-Tok əqli" özüne yeni platformalar tapmayıcaq?! Ona görə də bu gün məhz sosial media məarifçiliyi cəmiyyətin yeni çağırışı olmalıdır".

Bizə xəstə şüurlar, xəstə cəmiyyət lazımdır!

Artıq mənəvi səfərbərlik vaxtdır. Biz

övladlarımızı düzgün tərbiyə etməyi, zəruri bacarıqlarla silahlardırmağı, onları cəmiyyətim üçün faydalı, bütöv səxsiyyətlər - əsl insan kimi yetişdirməyi bacarmalıq. Bunun yolu intellekt, yüksək milli-mənəvi dəyərlərə, kitabda, mədəniyyətə səykonməkdir. Mədəniyyət zülmləri yaranışadır, mədəniyyət xilasımızdır.

Böyük müteşəkkir Hüseyin Cavid əfəndi hələ keçmiş orsda cəmiyyətin xilasının yalnız mödəniyyətə mümkün olduğunu yazdı:

Turana qılından daha kəskin, ulu qüvvət,

Yalnız mödəniyyət, mödəniyyət, mödəniyyət!".

"Kaan" la bağlı yeni təkliflər

Türkiyənin ilk milli döyüş təyyarəsi olan "Kaan" ilk uşunu həyata keçirib. "Kaan" Ankara somasında reallaşan uşu uğurla başa çatıb. Türkiyə bu təyariyi ABŞ-in F-35 qırıcılarına alternativ olaraq istehsal edib.

Ümumiyətə, döyüş təyyarəsi barədə məlumatlar yayılmışdır. Başlığı gündən etibarən rəsmi Ankara birgə əməkdaşlıqla bağlı çıxışlı təkliflər gölməkdədir. Azərbaycan isə hələ ötən ilən "Kaan" programının rəsmi üzvü olub. Müqaviləyə görə "Kaan" in birgə istehsal və təkmilləşdirmə fəaliyyəti ilə bağlı iş prosedurları, əməkdaşlıq principləri müyyən ediləcək və Azərbaycanın təyyarələr üçün alt sistemləri istehsal etməsinə zəmin yaranacaq.

Azərbaycan layihəyə rəsmən qoşulduğundan sonra Pakistan, Səudiyyə Ərəbistanı və Türkiye arasında müdafiə sənayesində istehsal üçün tərəfdəşliq imkanı yaradılıb. Türkiyə müdafiə sənayesinin "prestij layihələrindən" biri olan "Kaan" beşinci nösil döyüş təyyarələri

sahəsində rəqəbat aparacaq qədər güclüdür. Bir müddət əvvəl Türkiyə Hərbi Hava Qüvvələri yeni bir qıvva planlaşdıraraq "Kaan" in dəyərlərini köklü dəyişikliklər etdi. Beləliklə, bahalı olmasına baxmayaraq, əsl beşinci nösil reaktiv təyyarə ortaya

zayn mərhəlesi üçün tender elan etdi. Tenderə iki tərəfdəşlik təklifi verildi. Buna birləşdirən Ukraynanın İv-chenko Proqressi ilə tərəfdəşlik, digori isə "Kale Group" tərəfindən "British Rolls-Royce" ilə birlikdə qurulan "TAEAC" Uçak Motor Sanayi şirkəti ididir.

Pakistan da bu yaxınlarda "Kaan" la bağlı mühüm açıqlama vermişdir. Pakist-

anlıdılıy一起去 Turkey, Pakistan ve Səudiyyə Ərəbistanı tərəfəli müdafiə əməkdaşlığının artırılması barədə razılığa gəliblər.

Ötən ilin avqustunda isə Türkəyin Pakistanla "Kaan" tərəfdəşlığı ilə bağlı danışqlara başlamağı planlaşdırıldığı xəbəri gəldi. Türkəy müdafiə nazirinin müavini Cəlal Sami Tüfəkçi iki ölkənin

birgə istehsalı ilə bağlı Turkeyəyə əməkdaşlıq təklifi ədən ölkələr sırasındadır. Rusyanın İstanbulda baş konsulu Andrey Buravov deyib ki, Moskva əməkdaşlığı hazırlır: "Hərbi və texniki əməkdaşlığı gücləndirmək isteyirik. Üvvəller do təkliflərimiz olub. Bu təyyarələrə bağlı birgə istehsal barədə rəsmi kurumlar və şirkətlər arasında müxtəlif səviyyələrde işlər görüldü. Müvafiq şirkətlər və kurumlar birlikdə işləməyə hazır oldularını bildiriblər".

Hərbi ekspert Ədalət Verdiyev "Yeni Azərbaycan"ın açıqlamasında bildirib ki, Türkəy müdafiə sonayesi pilotusuz pilotlu aviasiya vasitələri istehsalında çox ciddi addimlar atır: "Paralel olaraq adıçəkilən vasitələrə istifadə oluna biləcək sursatların geniş bir spektrini istehsal edir. Bu halda təbii ki, bir çox ölkələr - cümlədən geniş imkanlara malik olan ölkələr - Rusiya, Pakistan, Ukrayna, Azərbaycan bu vasitələrin istehsalında Türkəy ilə əməkdaşlıq etmə niyyətindədir. Ancaq proseslər onu göstərir ki, müdafiə sonayesi istehsalı sahəsində "KAAN" in kütləvi istehsalına kifayət qədər yaxşılaşır. Birgə istehsal məsələsinə göldikdə isə, Türkəyin dəha çox Azərbaycan və Pakistanla əməkdaşlığı üstünlük verəcəyini güman edirəm".

Günel ABBAS

Türkiyə Azərbaycanla əməkdaşlığı üstünlük verəcək

çıxdı. Hazırda Türkəy bu təyyarəye sormayı qoya biləcək başqa ölkələr axtarır.

Məsələn, keçən il Müdafiə Sənayesi Rəyasət Heyəti "Kaan" da istifadə olunaq turbofan mühərrikinin ilkin di-

tanın Ravalpindi şəhərindəki Baş Qərargahında üç ölkənin yüksək rütbəli hərbiçilərinin iştirakı ilə ikinci tərəfəli müdafiə əməkdaşlıq görüşü keçirilib. Müdafiə avadanlığı texnologiyaları sahəsində mümkin əməkdaşlıqların müzakirə

yaxın vaxtlarda danışqlara başlayacağıni qeyd etmişdir. O artıq 200-a yaxın pakistani məmər və mühəndisin "Kaan" in istehsalına kömək etdiyini açıqlamışdır.

Xatırladaq ki, Rusiya da "Kaan" in

kəsizliyinin teminatunda rol oynamır. Ona görə de, təhlükəsizlikə bağlı yenidən tərəfdəşliklərdir.

Əsas "ağır"...

Qeyd edildiyi kimi, Ermənistanın əsas "ağrısı" qurumun Azərbaycan-Ermənistan məsələsindəki mövqeyindən irəli gəlir. Baş nazir Nikol Paşinyan strukturə mosuliyyət zonasını "dəqiqlişdirməmək" günahlandırır. Ermənistan Təhlükəsizlik Şurasının katibi İmanqali Təsmaqambetov "International Affairs" jurnalındaki məqələsində deyilir: "Təşkilat Ermənistan - Azə-

riyən mövqeyin bu ittihamlarında siyasi şəntaj oləmətəri de kifayət qədər qabarlıq şəkildə nəzərə çarpır.

Ermənistan KTMT-də qalacaq...

Paşinyan hakimiyəti iddia edir ki, ya qurum rəsmi İrəvanın isteklərini yeri yetirməlidir, ya da Ermənistanın strukturə tərk edecək. Bugünlerde isə məsələ ilə bağlı yeni tətəfrüatlardır ortaya çıxıb. Belə ki, KTMT-nin baş katibi İmanqali Təsmaqambetov "International Affairs" jurnalındaki məqələsində deyilir: "Təşkilat Ermənistan - Azə-

riyən qələr və təşkilatda fəaliyyətini davam etdirir. "Eyni zamanda, Ermənistanın təşkilatda işi davam edir, İrəvan KTMT çərçivəsində cəxətəri fətəmətlər aparır. Ermənistan müttəfiq olub və qalır. KTMT Ermənistan Respublikası ilə müttəfiqlik münasibətlərini inkişaf etdirir", - deyə baş katib vurgulayıb.

Əsasında, Paşinyan hakimiyəti yaxşı anlayır ki, kəhən möttəfiqlərindən uzaqlaşın Qərbi üt-tutmaq Ermənistan üçün baha başa gələ bilər. Ona görə de, İrəvan mümkün qədər ehtiyatlı davranmağa çalışır. Qərbi isə Ermənistanın

Ermənistanın ikili oyunu

İrəvan Qərbi mesaj verir: "köhnə çətirin" altına qayıdaram

tilorin olmadığını deyib. O bildirik ki, KTMT-dən Ermənistanə heç bir hərbi-texniki yardım təklif olunmayıb - KTMT heç vaxt Ermənistanın sərhədlərini tanımayıb, onun yurisdiksiyasını tanımır. Beləliklə de, rəsmi İrəvan KTMT-dən çıxmasa da, təşkilatda fəaliyyətini "dondurmaq" niyyətində olduğunu bürüze verir. Bu məqsədinə çatmaq üçün isə məhz Rusiyası və KTMT-ni ittihad edir. Paşinyan haki-

bayan sorhədində vəziyyətin monitorinqi üçün sülhəmərli misiya göndərməyi hazır idi, lakin bu işin yekun hissəsində İrəvan Azərbaycanla sülh sazişinə yaxınlaşması ilə əlaqədar müvafiq şəkildən gündelikdən çıxarılmasını xahiş edib".

İmanqali Təsmaqambetov onu da qeyd edib ki, KTMT-ye üzv ölkələrinə Ermənistanla müttəfiqlik əlaqələrinin inkişafına diqqət yetirir, İrəvan müttəfiq

məmər qədər tez və tam şəkildə təsir dairəsinə salmaqdə qərarlıdır.

Fransız dəvəti...

Məsələn Avropa İttifaqı, o cümlədən Fransa Cənubi Qafqaza Ermənistan üzərindən yerləşmək planları qurur. Ermənistanla yerləşdirilən "mülki missiya"nın əsl missiyası da məhz bundan ibarətdir. Amma Paşinyan hələ ki iki tərəf arasında "manevr" etməyə çalışır. Onun iki ay əvvəl Sankt-Peterburqda

Nardar BAYRAMLI

"Yeni Azərbaycan" qəzetinə abunə olmaq istəyənlər
aşağıdakı yayım şirkətləri ilə əlaqə saxlaya bilərlər:

"Azorpoç" MMC PDM - 0125984955, 0552004544
"Azərmətbuatıyımı" ASC - 0124411991,
0124404694
"Soma" MMC - 0125940252, 0503336969
"Pressinform" MMC - 0703400100, 0504560835
"Qaya" MMC - 012566780, 0502352343
"Qasid" MMC - 0124931406, 0124938343

F.S.Ruhid Hüseynov - 0124349301, 0505357898
"Türküstən Media Group" MMC -
050 241-48-23
"Region Press" MMC - 055 316-79-01
"Ziya LTD" MMC - 0124977696, 0503067744

6 aylıq abunə - 79,20 AZN
12 aylıq abunə - 158,40 AZN

Dost başa baxar, düşmən ayağa...

Yeganə BAYRAMOVA

Gündəlik həyatımızda "Dost başa baxar, düşmən ayağa" atalar məsəli ilə çox rastlaşır. Yəqin ki, atalar bu misali deyəndə

Avropa Birliyinin 1 nömrəli ayaqqabı istehsalçısı

Artıq uzun illərdir Avropa ölkələri arasındakı ayaqqabı istehsalına İtalya liderlik edir. Belə ki, "canavarlar ölkəsi"nin ilk ayaqqabı istehsalı həcmi 14 milyard avro təşkil edir.

İtalyan ayaqqablarının keyfiyyəti müükəməlliyyin sinonimi hesab olunur və ərazisində mövcud 5 min fabrik İtaliyanı Avropa Birliyinin 1 nömrəli ayaqqabı istehsalmasına çevirir.

Ölçünü düzgün seçin...

Ayaqqabının ayağa tam uyğun ölçüdə olması vacibdir, çünki həm böyük, həm de kiçik olan ayaqqabilar insan sağlamlığını ciddi zərər vururlar. Belə ki, ayaqqabının dar olması ciddi travmalar yaradır, ayaqlarda qan dövranının pozulmasına, varikoz damarlarının xəstəliklərin yaranmasına səbəb ola bilir.

PU dərisindən olan ayaqqabılar

Bununla yanaşı sənaye bir yerdə dayanır, artıq polüretondan (PU leather) keyfiyyətli sümü dəriler istehsal olunur. O, xarici görünüşünə görə təbii dəridən fərqlənmir, hətta müəyyən xarakteristikalara malikdir. Məsələn, nəfəs alma, suya qarşı davamlılıq, xarici görünüş və rəngin dəyişməməsi. Əgər heyvanların öldürüləməsinə qarışınızsa, onda PU dərisindən olan ayaqqabı sizin üçün yaradılın.

Yeni alınan ayaqqabını bu formada geyinin...

Qeyd edək ki, yeni ayaqqabın okşor hissəsi ilk istifadədə narahatlıq yaradır və dabanda, kiçik yan barmaqlarda ağrı və qabar ola bilər. Bunu önleməsi üçün yeni ayaqqabını ilk gün evdə 1 saat ərzində geyinmək, 1 gündən sonra onu 2-3 saatlıq geyinmək, bir neçə gün ara verdikdən sonra 1 günlük geyinmək, yəni fasilo vermek lazımdır. Bu müdдət ərzində ayaqqabı yumşalıb, ayağın formasını alacaq.

Sağlamlıq hər şeydən üstünür. Ona görə də ayaqqabı-

lumata gərə, Azərbaycan yığması yarışda üç medal qazanıb. K44 kateqoriyasında mübarizə aparan İmaməddin Xəlilov (70 kilogram) gümüs, Sabir Zeynalov (58 kilogram) və Şahmar Quliyev (+80 kilogram) isə bürünc mükafatı sahibi olublar.

Qeyd edək ki, parataekvondo üzrə Azərbaycan yığmasının üç üzvü - İmaməddin Xəlilov, Sabir Zeynalov və Əbülfəz Abuzərləri "Paris-2024" artıq Yay Paralimpiya Oyunlarına lisenziya

Parataekvondoçular 3 medal qazanıb

İranın paytaxtı Tehranda keçirilən Dünya Taekvondosunun Prezidentinin Kuboku başa çatıb. Milli Paralimpiya Komitəsindən AZERTAC-a verilən mə-

Tomas Tuxel yola salınır

Almanıyanın "Bavariya" klubu 2023/2024-cü illər mövsümünün sonunda baş məşqçisi Tomas Tuxel yollarına ayrıcalı. AZERTAC xəber verir ki, bu barədə Münxen təmsilcisinin rəsmi saytı məlumat yayıb. Tərəflər müdudi 2025-ci ilin yayınadək olan məqəvilənin vaxtında əvvəl pozuşulması barədə qarşılıqlı razılıq oldu ediblər.

Qeyd edək ki, Tomas Tuxel 2023-cü ilin yanında "Bavariya"nın sükanı arxasına keşib. Komanda onun rəhbərliyi altında ötən mövsüm Almaniya Bundesligasının qalibi olub.

Düzgün ayaqqabı seçimini necə edək?

sir edən əhəmiyyətli bir geyim vasitəsidir.

Cox vaxt ayaqqabı almaq üçün seçim edərək onun keyfiyyətini rahatlığından daşa çox görünüşünə fikir verirlər. Lakin ayaqqabı mütləq ayaq uyğunlaşmaları, uzunluğu və eni mütənasib olmalıdır. Yanlış ayaqqabı seçimini ayaqda deformasiyaya səbəb olmaqla yanaşı, bel və onurğaya da mənfi təsir göstərir.

Ayaqqabının keyfiyyətinə olmasına işarə edilir. Hətta təcrübəli stilistlər belə ayaqqabıya verilən pula qənaat etməyəni məsləhət görürler. Çünkü ayaqqabı nəinki imicdir, həm də insanın qəmatinə və sağlamlığına müsbət təsir edir.

Hansı ayaqqabılı geyinək?

Ayaqqabı no çox hündürdən, no do dabansız olmamalıdır. Gündəlik geyim üçün orta dabanlı ayaqqabılara üstünlük verilməlidir. Seçim zamanı ayaqqabılara ortopedik, həm üst, həm alt materialma görə elastik, materialı deridən nəm çəkə bilən olmasına diqqət yetirmək lazımdır. Ayaqqabı içliyin, yəni torlılığı pəncə altına uyğun olaraq ortopedik olması məsləhət görülür.

Hekimlər ayaqqabının elastik və yumşaq alıtları olmasına da vaciblərini vurğulayırlar. Xanımlar dikdərən ayaqqabılardan gündəlik istifadəsi məsləhət deyil - həmin ayaqqabı bədənin bütün ağırlıq mərkəzini qabaq çökür. Onurğa, bel, kürək nayıhələrindəki əzelələr yüksələr və gərginləşir.

Ayaqqabının ölçüsü böyük olduğunda zaman da problemlər yaranır. Büyük olan ayaqqabının içərisində ayaq "üzür" deyə badenin balansı itir və çəkinin doğru bölünməsi pozulur. Bu da öz növbəsində, döyənək yaradır, pencəde və ayaqlarda ağrılar, əzələlərdən xəstəliklərin yaranmasına səbəb olur. Balansın itirilməsi xırıldırma riskini artırır, onu bərpa etmək cəhd ayaqqabı sahibində belin əyiləməsi yol açır.

Bu materiallara üstünlük verin...

Ayaqqabının materialı ikinci vacib şərtidir. Təbii dəridən olan ayaqqabilar on yaxşıdır. Ayaqqabının keyfiyyəti - həmdə daxili hissəsinin ortuyünün materialı ilə əlçüllür, keyfiyyətli ayaqqabida içlik quzu dərisindən olur. Belə ayaqqabalar bala olur, orta qiymətləri olundan iplik parçadan olur, ucuq ayaqqabada isə sümü materiallərlə döşənir. Həqiqi dəri və parça sümü materiallardan fərqli olaraq, isti mövəsümdə ayağı tərlətmir, çünki hava mübadiləsini təmin edir.

Ayaqqabılı dəridən başqa zamə, nubuk, parça və sümü materiallardan istehsal edilir. Suni və yay üçün materiallardan hazırlanmış idman oksfordur bir çox istehsalçı tərəfindən satışa çıxarılır. Onlar istehlakçıya məhsullarını müasir texnologiyaların əsasında yaradaraq, gündəlikdə rahat, yüngül çekili və dəbli snikerlər təklif edirlər.

bi ələrkən onun yaraşığına yox, hərəkət edərkən ayaqənə qədər rahat olmasına fikir vermək lazımdır. Nəticə olaraq demək olar ki, üz və daxili hissəsi dəri olan ayaqqabalar daha sağlam və rahatdır.

Yeganə BAYRAMOVA

Şokolad sevməyən çox az insan tapmaq olar. Xüsusi əşəqlərin xoşadığı qida məhsullarından biri şokoladdır. Məlumdur ki, şokolad dünyadan on populyar desertlərindən biri hesab edilir. Statistik məlumatə osasən, hər il istehlakçılar bu qida məhsullarına 7 milyard dollara qədər vəsatit xərcleyirlər.

Müxtəlif növleri olan şokoladların tərkibi isə təbii və qarışıq olur. Təbii şokolad yalnız kakao çoxdır (yağı) və şokordan alınır, qarışıq şokoladın istehsalında bu iki əsas inqrediyentle yanaşı süd, qəhvə, qoz və digər qida məhsullarından istifadə edilir.

İlk dəfə Meksikada...

Şokoladın tarixi 4000 il əvvələ gedib çıxır. İlk şokolad bu gün yediyimiz şokoladlardan tamamilə fərqli idi. Tarixi mon-

Ləzzətli, faydalı və ziyanlı...

bələrə görə şokoladdan içki kimi ilk dəfə Meksikada istifadə edilib. Həmin dövrədə şokolad "istehsal" etmək üçün mayalanın və pastaya çevrilən kakao su, vanil, bal, acı biber və s. ədviyyatlar olavaş edilərək sınırlıdir. Mayalar və asteklər kakaopaxlasını üzüldərək içkiyə çevirən ilk xalqlardan sayılır. Şokolad istehlak etmək isə olduqca çatın idi - bəs sırın, dadlı və yeməni şirniyyat bahalı və hər kəsin "olının çatmadı" bir içki sayılırdı. Onu yalnız krallar, əsgərlər, ruhanilər və zədoganlıqları bilirdi.

Amerikanın Avropa, oradan isə demək olar ki, bütün dünyaya yayılan şokoladın macərası 16-ci əsrədə bir ispan keşfiyyatının sayısında başlıdır. İspaniya isə yüz il şokoladı başqa ölkələrdən gizlədir. 18-ci əsrədə İngiltərədə şokolad istehsalında əhəmiyyətli inkişaflar yaşandı - bu dövrədə müasir şokoladın təmeli preslənmış kakao yağı, kakao tozu və şokor qarışıqlı şokoladın hazırlanması da azərbəyhanlı kimyacı Coenraad Cohnannes van Houten tərəfindən kakao maşının ixtilası ilə şokolad istehsalında inqilab edildi. 1828-ci ildə icad edilən maşın kakao yağını qovrulmuş kakao toxumlarından ayıra və qalan şokoladı quru toz halına gotira bilirdi.

19-cu əsrədə İsvəçər və Belçika kimi ölkələrdən şokolab fabrikları quruldu və bu dövrədə İsvəçəli Daniel Peter kakaoya süd qataraq südlü şokolad istehsalına nail oldu. Maye şokoladla müxtəlif şokoladlı istehsalçıya məhsullarını müasir texnologiyaların əsasında yaradaraq, gündəlikdə rahat, yüngül çekili və dəbli snikerlər təklif edirlər.

Faydalı...

Şokolad yeyənlərin nəzərinə!

Şokolad organizmi tonuslaşdırır, əhəmiyyətli rühiyyəni yaxşılaşdırır. Şokoladın tərkibində flavonoidlər var. Bu maddələr güclü antioksidantlardır. Antioksidantlar organizmi cavanlaşdırır, qocalma proseslərini ləngidir.

Elmi araşdırımlar göstərib ki, şokolad ürək-damar sistemi və beyin üçün çox faydalıdır. Herontoloqlar, yəni yaşlı

ləzzətli, faydalı və ziyanlı... insanların müalicisi ilə möşəkul olan mütəxəssisler yaşlılara beyin sağlamlığını qorumaq üçün hər gün əcər şokolad yeməyi tövsiyə edirlər. Aci şokolad Alzheymer xəstəliyinin inkişafının qarşısını alır. Şokolad alarkən nələrə diqqət etməliyik?

Tərkibində on azı 70 faiz kakao olan tünd şokolad seçilir. Bezi ekspertlər 80 faiz və daha yüksək faizin yaxşı olduğunu düşünür, çünki daha çox kakao ümumiyyəti dəha az şəker deməkdir. Bu isə diabetədən əziziyət çəkən xəstələrə başqa bir diskomfort yarada bilər. Bu gün dünyada geniş yayılmış II tip diabetədən əziziyət çəkən insanların ümumiyyətə şokolad yemək məsləhət görülmür. Nadir hallarda qara (qatlısız və şokorsız) şokoladın dadına baxmaq olar...

Miqren olanlar yeməsin... Cox şokolad yemək həm də artı çəkiyi artırır. Tünd şokoladın başqa fındıqlı və digər qatlı şokoladlar yemək dəha çox kalorii qəbul etməyə şərait yaradır. Şokolad yedikdən sonra dişler firçalanmasa, çürtüye bilər. Hekimlər miqrə xəstələrinə şokolad yeməyi qadağan edirlər. Bunun sebəbi miqrə xəstələrinin şokolad qəbul etdikdən sonra ağrılarının siddətnəməsidir.

Beləliklə aydın olur ki, şokolad çox təhlükəli bir qida deyil, amma dişləri çürüdü və çox qəbul edildiyi halda artı çəki almanıza səbəb ola bilər.

İdman

Sumqayıtin məşhur güləş zalı əsaslı təmir edilib

Sumqayıt şəhərində yerləşən "Alüminiumçu" idman Evi əsaslı təmir edilib. Azərbaycan Gülöş Federasiyasından (AGF) AZƏRTAC-a verilən məlumatda göstərilib, bərpa prosesi 2023-cü ilin iyun ayında başlayıb. Gülöş mərkəzində idman zali, məşqçi otaqları və sanitər qovşaq təmir olunub. Eyni zamanda, arenada müasir standartlara cavab verən 2 dəst güləş xalçası yerləşdirilib. Beləliklə, "Alüminiumçu" idman Evində yüksək səviyyədə təmir edilib.

də tolım-məşq proseslərinin keçirilməsi üçün lazımi şərait yaradılıb. Gülöş mərkəzinin əsaslı təmirindən sonra burada ilk məşq prosesi də baş tutub.

Naxçıvanın 100 illiyinə həsr olunmuş futbol turniri başlıdı

Futbolda əsaslı təmir proseslərinin keçirilməsi üçün lazımi şərait yaradılıb. Gülöş mərkəzinin əsaslı təmirindən sonra burada ilk məşq prosesi də baş tutub.

Almanıyanın "Bavariya" klubu 2023/2024-cü illər mövsümünün sonunda baş məşqçisi Tomas Tuxel